

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

วรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยส่วนที่เป็นความรู้ทางพฤติกรรม การสอน เช่น ความหมายของการสอน ลักษณะของครูที่สอนและพฤติกรรมการสอนกันต่างๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยมีดังนี้

กูด (Good) ให้ความหมายของการสอนคือ การจัดกิจกรรมการสอนของครู ซึ่งรวมทั้งแต่การวางแผน การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ การควบคุมปฏิริยาต่าง ๆ ของครูและนักเรียน การคัดสรรใจ การวัดผล และการปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้นกว่าเดิม¹ นอกจากนี้ ไวล์ (Wiles) และโลฟเวล (Lovell) ให้ความหมายของการสอน 4 ประการคือ

1. การสอนคือการชี้แนะ หมายถึงการช่วยเหลือ แนะนำ จัดหาอุปกรณ์ และส่งเสริมให้คิดทำสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้เรียนอยาก رؤอยาก เห็น
2. การสอนคือการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ โดยที่ผู้สอนเป็นผู้รวบรวมความรู้ และจัดหาความรู้ที่เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ตามความจริงให้ง่ายและน่าสนใจ เพื่อสะดวกแก่การที่ผู้เรียนจะเข้าใจและรับไว้ได้
3. การสอนคือการที่ผู้สอนทำงานร่วมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพในการเรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ รู้จักคิด รู้จักทำด้วยตนเอง
4. การสอนคือการแนะแนวทางให้แก่ผู้เรียน โดยใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ และจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เจริญงอกงามและพัฒนาการในทางที่พึงปรารถนาสมกับจุดประสงค์ของการศึกษา²

¹Carter V. Good, Dictionary of Education (New York : McGraw-Hill, 1945), p. 588.

²Kimball Wiles and John T. Lovell, Supervision for Better School (New Jersey : Prentice-Hall, 1975), p. 10.

จะเห็นว่า การสอน เป็นกระบวนการกระทำระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนอันจะเป็นแนวทางส่งให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ เพื่อให้ตนเองได้พัฒนาในด้านที่ต้องการ การสอนของผู้สอนจะดีหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของผู้สอนในขณะที่ทำการสอน ถ้าหากพฤติกรรมการสอนของผู้สอนเหมาะสมกับบทเรียน ผู้เรียนก็จะสามารถตอบสนองในด้านการรับรู้ได้มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่าพฤติกรรมการสอนวิชาพลศึกษาควรประกอบด้วยพฤติกรรมดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะส่วนตัวในการสอน

คุณลักษณะส่วนตัวในการสอน หมายถึง พฤติกรรมที่เป็นลักษณะประจำตัวของบุคคล แต่ละพฤติกรรมเป็นส่วนประกอบของบุคลิกภาพ เป็นลักษณะส่วนรวมของพฤติกรรมของบุคคลนั้น ทั้งในด้านชีวิตส่วนตัว การงาน และสังคม คนส่วนมากจะถือบุคลิกภาพเป็นเครื่องทำนายความสามารถ คุณลักษณะส่วนตัวในการสอนของครูจึงมีความสำคัญ ครูควรมีบุคลิกภาพที่ชวนให้นักเรียนอยากเข้าใกล้ เพื่อช่วยให้ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน เป็นปัจจัยให้การเรียนการสอนเป็นผลสมบูรณ์ บุคลิกภาพที่สำคัญและจำเป็นสำหรับครู ได้แก่ ลักษณะภายนอก ลักษณะทางสังคม สุขภาพ เสียงและการพูด อุปนิสัย และความประพฤติ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่าการสอนครูควรสร้างบุคลิกภาพที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ตนเอง เพื่อจะได้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน นอกจากนี้ บุคลิกภาพของครูยังมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน บุคลิกภาพที่ดีของครูสามารถเหนี่ยวนำจิตใจของนักเรียนให้อยากเรียน ทำวิชาให้สนุกสนาน¹

วรศักดิ์ เพียรชอบ ได้กล่าวถึงคุณสมบัตินักครูพลศึกษาไว้ดังนี้

1. เป็นผู้มีความรู้ดีในด้านวิชาการศึกษาทั่วไป วิชาครู และวิชาพลศึกษา
2. เป็นผู้มีความศรัทธาในวิชาชีพพลศึกษาอย่างแท้จริง
3. เป็นผู้มีความรู้สึกในความรักนิยมนักเรียนสูง
4. เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกระตือรือร้น

¹ กรมวิชาการ, กรมวิชาการ, แนวทางการใช้หลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 (กรุงเทพมหานคร : เซนทรัล เอ็ดจูเคชันเพรสการพิมพ์, 2522), หน้า 45.

5. เป็นผู้มีบุคลิกภาพดี มีสุขภาพสมบูรณ์
6. เป็นผู้มีคุณธรรม มีจิตใจโอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ และมีน้ำใจเป็นนักกีฬา
7. เป็นผู้ที่รักเด็ก มีอารมณ์สนุกสนานร่าเริง¹

2. การเตรียมการสอน

การเตรียมการสอน หมายถึง การกำเนิการก่อนที่จะทำการสอน เพื่อจัดสถานการณ์ หรือกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นการอำนวยความสะดวก และความสะดวกในการเรียนการสอน การเตรียมการสอนเป็นหน้าที่รับผิดชอบของครูโดยตรง และถือเป็นหน้าที่อันดับแรกด้วย ครูที่คิดองเตรียมการสอนล่วงหน้า แมว่าครูจะมีประสบการณ์ในวิชานั้น ๆ มาเป็นเวลานานแล้วก็ตาม ครูก็ควรจะค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อให้ความรู้แก่ผู้เรียนถูกต้องเหมาะสมทันต่อเหตุการณ์ ดังนั้น ความสำเร็จในการสอนจึงมัก เป็นสัดส่วนกับการเตรียมการสอน กล่าวคือ ถ้าเตรียมการสอนมาก ความสำเร็จย่อมมีมาก ถ้าเตรียมการสอนน้อย ความสำเร็จย่อมมีน้อย การเตรียมการสอนนั้นควร เตรียมในเรื่องต่อไปนี้คือ ความรู้และเนื้อหาที่จะสอน ตัวครูเอง วัสดุอุปกรณ์ ห้องเรียนและอาคารสถานที่ สถานการณ์อันจะอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ และคำถามเพื่อยั่วความสนใจ

สมคิด ชิตประสงค์ ได้เสนอแนะองค์ประกอบสำคัญเกี่ยวกับการเตรียมการสอน ดังนี้

1. ความมุ่งหมาย ซึ่งตั้งไว้อย่างเหมาะสมแก่ระดับบุคคลแต่ละกลุ่มสามารถนำมาปฏิบัติให้เกิดผลตามที่นักเรียนต้องการได้
2. กิจกรรมและประสบการณ์พร้อมด้วยขอเสนอแนะที่สำคัญ
3. รายการอุปกรณ์ที่ครูต้องใช้
4. คำอธิบายเกี่ยวกับวิธีสอน
5. การจับบทเรียนที่สอนไปแล้ว
6. การจัดใหม่การประเมินผล

¹ วรศักดิ์ เพียรชอบ, หลักและวิธีสอนวิชาพลศึกษา (กรุงเทพมหานคร : ไทวัฒนาพานิช, 2523), หน้า 40-43.

7. การจัดให้มีการบันทึกความคิดเห็นของครู¹

การเตรียมการสอนที่ดีครูต้องเตรียมการสอนให้เป็นลำดับขั้นไม่ใช่การใช้ความคิดคำนึงแล้วนำไปใช้เลย ซึ่งคล้าย ๆ กับการลองผิดลองถูกในเรื่องนี้ แอนเดอร์สัน

(Anderson) ได้กล่าวถึงลำดับขั้นในการเตรียมการสอนดังนี้

1. ระบุเรื่องและวัตถุประสงค์ทั่วไปสำหรับบทเรียนที่จะสอน
2. ระบุวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่แน่นอน
3. วิเคราะห์พฤติกรรมที่แน่นอนที่จะทำให้นักเรียนทำเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์
4. วางเค้าโครงที่จะสอน
5. กำหนดขอบเขตในการเริ่มบทเรียน และวิธีหาความสำเร็จของวัตถุประสงค์ที่วางไว้
6. ทดลองทำและปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง²

3. การดำเนินการสอน

การดำเนินการสอน หมายถึง การที่ผู้สอนแสดงถึงความสามารถของตนในการเสนอเนื้อหาสาระสำคัญได้อย่างเหมาะสมตามลำดับขั้น มีความถูกต้องแม่นยำ เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน การดำเนินการสอนเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดสติปัญญา แต่การสอนก็ไม่ได้หมายความว่าเกิดจากผู้สอนแต่ฝ่ายเดียว จะต้องเกิดขึ้นทั้งผู้สอนและผู้เรียนร่วมมือกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน ผู้สอนและผู้เรียนจะต้องร่วมมือกันเพื่อให้ได้มาซึ่งประสบการณ์อย่างเดียวกัน เพื่อให้เกิดความงอกงามด้านสติปัญญา ตัวอย่างเช่น การใช้วิธีสอนหรือกิจกรรมหลายแบบในการสอน การให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำ หรือมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน พยายามนำประสบการณ์ในชีวิตประจำวันหรือสถานการณ์นอกห้องเรียนมาใช้ประกอบ

¹ สมคิด ชิตประสงค์, หลักการสอนพลศึกษา (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2521), หน้า 40.

² Roger O. Anderson, "A Qualitative Method to Assess Context Structure in Verbal Interaction," The Journal of Research in Science Teaching (November 1972) : 2-7.

การสอนให้สัมพันธ์กับบทเรียน การเปรียบเทียบยกตัวอย่างในการอธิบายเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาที่ยาก มีการเน้นเนื้อหาสาระสำคัญทุกครั้งที่สอน และสอนเนื้อหาติดต่อกันเป็นลำดับขั้นทำให้ง่ายต่อการเรียนรู้ เป็นต้น

เกษม สุกหอม และบำรุง กลัดเจริญ กล่าวว่า การสอนคือการสร้างสถานการณ์ที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นในฝ่ายผู้เรียน การสอนมี 3 แบบคือ

1. การสอนแบบให้นักเรียนผู้คลั่งไป เป็นวิธีที่ครูถ่ายทอดจากสมุคโนต หรือความทรงจำของครูไปสู่ผู้เรียน
2. การท่องจำและฝึก การสอนแบบนี้ครูจะกำหนดหัวข้อให้นักเรียน แล้วนักเรียนมาทบทวนในครุพักวจำไคตามทีรับคำสั่งไปแล้วเพียงใด
3. ประสุมการณและการนำให้เกิดประสุมการณ คือพยายามจัดหาประสุมการณทีดีให้เด็ก ตลอดจนคอยช่วยเหลือแนะนำสงเสริมให้เด็กมีกิจกรรม ทำให้เด็กเกิดประสุมการณ รุจักแก้ปัญหาต่าง ๆ¹

ในทำนองเดียวกัน สมคิด ชิตประสงค ไคแบ่งวิธีสอนออกเป็น 7 วิธีคือ

1. วิธีสอนแบบสั่งการ
2. วิธีสอนแบบมอบงานให้ทำ
3. วิธีสอนแบบจับคู่
4. วิธีสอนแบบแบ่งเป็นกลุ่มย่อย
5. วิธีสอนแบบรายบุคคล
6. วิธีสอนแบบแนะแนวให้คนควา
7. วิธีสอนแบบการแก้ปัญหา²

นอกจากนี้ วรศักดิ์ เพียรชอบ กล่าวว่า การสอนวิชาพลศึกษาของครูแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกัน และไคเสนอแบบของการสอนไว้ 5 ระดับคือ

- ระดับที่ 1 การสอนที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างมากคือ
- นักเรียนเป็นผู้วางแผนการเรียนเอง
 - นักเรียนดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอนเอง
 - นักเรียนประเมินผลประสุมการณการเรียนรูเอง

¹เกษม สุกหอม และบำรุง กลัดเจริญ, มัธยมศึกษา (วิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก, 2515), หน้า 202-204.

²สมคิด ชิตประสงค, หลักการสอนพลศึกษา, หน้า 32-57.

- ระดับที่ 2 การสอนแบบที่นัก เรียนมีส่วนร่วมในการ เรียนการสอนมากคือ
 – นัก เรียนดำเนินการ เกี่ยวกับประสบการณ์การ เรียนรู เอง
- ระดับที่ 3 การสอนที่นัก เรียนมีส่วนร่วมในการ เรียนการสอนปานกลางคือ
 – นัก เรียนมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการ เกี่ยวกับประสบ
 การณ์การ เรียนรู
- ระดับที่ 4 การสอนแบบที่นัก เรียนมีส่วนร่วมในการ เรียนการสอนน้อยคือ
 – ครู เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ เกี่ยวกับประสบการณ์
 การ เรียนรู
- ระดับที่ 5 การสอนแบบที่นัก เรียนไม่มีส่วนร่วมในการ เรียนการสอนเลยคือ
 – ครู เป็นผู้วางแผนการ เรียนการสอน เอง
 – ครู เป็นผู้ดำเนินการ เกี่ยวกับการ เรียนการสอน เอง
 – ครู เป็นผู้ประเมินผลประสบการณ์การ เรียนรู เอง¹

4. การจูงใจและการเสริมแรงทางการเรียน

การจูงใจและการเสริมแรงทางการเรียน หมายถึง การสร้างสถานการณ์การ เรียนรูที่พึงปรารถนาในชั้นเรียนโดยครู เป็นผู้กระตุ้นให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกล้าที่จะกระทำกิจกรรมต่าง ๆ หรือเข้าร่วม กิจกรรมการเรียนการสอนที่กำลังดำเนินการอยู่ในชั้นเรียน และเป็นความพยายามที่จะทำให้ ผู้เรียนเกิดกำลังใจ และไปที่จะค้นหาความรู้อยู่เสมอ การจูงใจและการเสริมแรงทาง การเรียน ได้แก่ การให้รางวัล การลงโทษ การแข่งขัน ความสำเร็จในงาน ชมเชยจาก คนอื่น จุดประสงค์ในวิชาชีพ การเพิ่มความอยากรู การให้ความรัก ความร่วมมือ ดังที่ พรรรณี ชูทับ กล่าววา

ครูในห้องเรียนเป็นแหล่งของสิ่งเร้าที่จะกระตุ้นเด็ก เป็นที่ควบคุมสิ่งเร้า ในแง่ของความเข้มข้น มีความหมาย และความแปลกใหม่ สิ่งที่ครูพูด คิด เขียน หรือมองเห็นทุกสิ่ง เหล่านี้จะมีผลโดยตรงกับความสนใจของนักเรียน ทุกคน การเปลี่ยนแปลงสิ่งเร้าจะก่อให้เกิดการตื่นตัว เช่น เสียง ทาทาง การ แตะตัว ทาทางของครูล้วนเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจใฝ่หาสิ่ง

¹ วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ, หลักและวิธีสอนวิชาพลศึกษา, หน้า 117.

การจะทำให้เด็กเกิดความสนใจมากขึ้นแค่ไหนขึ้นอยู่กับความเข้มข้น มีความหมาย และความซับซ้อนของสิ่งเร้า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทุกอย่างในตัวครูก็จะมีส่วนช่วยเพิ่มความสนใจให้กับนักเรียนเช่นกัน ทฤษฎีที่จะทำให้เด็กแรงจูงใจ ครูเป็นสิ่งสำคัญที่สุด¹

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์ กล่าวว่า แรงจูงใจมี 2 ประเภทคือ

1. แรงจูงใจภายนอก คือแรงจูงใจที่เกิดจากสิ่งเร้าภายนอกที่ครูเป็นผู้จัดขึ้น ได้แก่

1.1 การสร้างบรรยากาศ เช่น บรรยากาศในห้องเรียน
บุคลิกภาพของครู

1.2 การนำเอาสิ่งตอบแทน

1.3 การจัดกิจกรรมประกอบการเรียน

2. แรงจูงใจภายใน คือแรงจูงใจที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน อาจเป็นความกระตือรือร้น ความใฝ่รู้ใคร่เรียน ความรู้สึกอยากรวมกิจกรรม อยากเสาะแสวงหาความรู้เอง²

สมถวิล วิเศษสมบัติ ได้กล่าวถึงการเสริมกำลังใจว่า การเสริมกำลังใจในทางบวกจะเป็นสื่อช่วยให้นักเรียนทราบว่าสิ่งที่คนแสดงออกไปนั้นถูกต้อง เมื่อเด็กทราบว่าตนทำได้ถูกต้องก็จะเกิดความภาคภูมิใจ และพยายามกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น วิธีเสริมกำลังใจมีดังนี้

1. การเสริมกำลังใจด้วยวาจา
2. การเสริมกำลังใจด้วยท่าทาง
3. การเสริมกำลังใจด้วยการให้นักเรียนมีส่วนร่วม
4. การเสริมกำลังใจโดยกลุ่มนักเรียน
5. การเสริมกำลังใจด้วยการให้รางวัล³

¹พรณี ชูทับ, จิตวิทยาการเรียนการสอน (ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522), หน้า 224-225.

²สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์, วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา (แผนกวิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 53-57.

³สมถวิล วิเศษสมบัติ, วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต, 2524), หน้า 233-234.

วรัทกัศึ เพ็ญรชอบ กัลวอวถึงวิธีกำรสร้ำงแรงจูงใจในวิชาพลศึกษอวอ กำรที่ครู สอำนรถหออวิธีสร้ำงแรงจูงใจที่กัคไค้โน้น จะชวญให้กำร เร็ยนกำรสอนของนักร เร็ยนบวรลุดจุด หมอโยอโยงมีประลัทธิภอพ วิธีสร้ำงแรงจูงใจอจกระทอโคควยวิธีค่อโป้นี้

1. กำรสร้ำงควมพอใจในกำร เร็ยนกำรฝึก
2. กำรจัดกิจกรรมให้เหมออะสม
3. วิธีสอนที่มีประลัทธิภอพ
4. กำรสร้ำงลภอพการณัฒนอทอทอโยนักร เร็ยน
5. กำรจัดกำรแข่งชัน
6. กำรจัดกิจกรรมที่มีควมหมอโยนักร เร็ยน
7. กำรยกยอองในควมสร้ำงเร็จ
8. กำรจัดกิจกรรมพิเศษสงทอโย
9. หลัคเล็โยงกำร เน้นแรงจูงใจมอค เกินโป
10. กำรหลัคเล็โยงควมณัคหวัง¹

5. กำรมอบงอนให้ปฏิบัติ

กำรมอบงอนให้ปฏิบัติ เป็นองคัประกอพที่มีผลลัโยเน็องมอจกำร เร็ยนที่ครูได้ ทอกำรสอนโปเลอแล้ว และโครจะทลสอบควมรูกควม เชอใจของนักร เร็ยนวอสิ่งทีไดเร็ยนมอแล้ว บังเกคณลชันในคัตัวนักร เร็ยนอโยงไร มอคน้อยค่อโชน ค่อในกำรมอบงอนให้นักร เร็ยนปฏิบัติและ เกคณลคั ครูควรมีกำร เทร็โยมงอนที่จจะให้นักร เร็ยนปฏิบัติลวงหนอวอมีควมมุงหมอโยอโยงไร มีสอระสร้ำคัณอโยงไร และควรค่านังถึงควมแตกตองของนักร เร็ยนในคณควมสอำนรถ ออโย และเวลอ คังที ภัทรอ วอชรินทรัพร โค้ให้ชอเสนอเนอ เป็นหลัคในกำรมอบงอนให้ปฏิบัติ คังนี้

1. กำรมอบงอนควรให้แจมแจงเนอ
2. ครูควรใช้ภอษอที่เชอใจงอโย เหมออะกับวัย และพัณควมรูกของนักร เร็ยน

¹วรัทกัศึ เพ็ญรชอบ, หลัคและวิธีสอนวิชาพลศึกษา, หนอ 73-77.

3. การมอบงานใหม่ควรติดต่อกับงานที่นักเรียนเคยทำ
4. ชี้แจงถึงงานที่มอบหมายให้นักเรียนทราบ
5. ได้รับความสนใจของนักเรียนให้มากที่สุด
6. ครูควรเป็นผู้ตั้งปัญหาขึ้น และไม่ควรรายกเกินไป
7. ควรให้นักเรียนรู้โครงการของงานโดยย่อเสียก่อน
8. ถ้าให้งานอย่างเดียวกันควรพิจารณาถึงคุณภาพของงานที่ทำ
9. ควรช่วยให้นักเรียนทำเพื่อผลงานมากกว่าหวังรางวัล
10. ควรคำนึงถึงวัยของเด็กด้วย
11. การมอบงานควรเหมาะสมกับเวลาที่เด็กมีอยู่
12. งานที่ให้ควรเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ¹

ทำนองเดียวกัน สมคิด ชิตประสงค์ ได้เสนอแนะวิธีมอบงานให้เด็กปฏิบัติ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนพลศึกษาดังต่อไปนี้

1. การพูดควรเป็นกันเองกับผู้เรียน การอธิบายและสาธิตควรดำเนินเป็นลำดับขั้น

2. เรียกนักเรียนมาลองทำดู
3. แยกนักเรียนไปทำกันเอง
4. ครูสังเกต เด็กแต่ละคนอย่างใกล้ชิด
5. เมื่อเด็กทำได้แล้วครูก็ให้งานแก่เด็กทำต่อไป
6. การเดินดูเด็กก็สามารถแก้ไขได้และให้คำแนะนำได้
7. เด็กที่ยังทำไม่ได้ก็ควรตรวจแยกฝึกตามมุม²

¹ภัทรา วัชรินทร์พร, "ศึกษาพฤติกรรมการสอนภาษาไทยของอาจารย์ในกลุ่มวิทยาลัยครูนครหลวง" (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, 2524), หน้า 54-56.

²สมคิด ชิตประสงค์, หลักการสอนพลศึกษา, หน้า 62.

6. การใช้อุปกรณ์การสอน

อุปกรณ์การสอน หมายถึง อุปกรณ์การสอนทุกชนิดที่ครูนำมาช่วยในการสอน เพื่อให้การสอนนั้นได้ผลดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ เป็นเครื่องมือของครูที่ใช้สำหรับช่วยให้นักเรียนเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้น รวดเร็วขึ้น การสอนที่จำเป็นจะต้องมีอุปกรณ์การสอน เพราะอุปกรณ์การสอนช่วยทั้งครูและนักเรียน ทำให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จสมบูรณ์ ในเรื่องนี้ วิจิตร ศรีสอาน กล่าวว่าการจัดการเรียนการสอนจะประสบผลสัมฤทธิ์สูงสุดถ้าผู้สอนรู้จักนำเอาอุปกรณ์เข้ามาช่วยในการสอน ดังนั้น จึงควรนำเอาเทคโนโลยีทางการศึกษาและวัสดุอุปกรณ์ใหม่ ๆ มาใช้ประกอบการเรียนการสอน¹ นอกจากนี้ สมคิด ชิตประสงค์ ได้จำแนกอุปกรณ์ทางพลศึกษาไว้ 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ เครื่องอำนวยความสะดวก อุปกรณ์กีฬา และวัสดุที่สนับสนุนอุปกรณ์ และได้กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้อุปกรณ์การสอนในการเรียนการสอนพลศึกษาดังนี้

1. ทำให้นักเรียนได้เรียนกันโดยทั่วถึง
2. ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียนที่ครูสอน
3. ช่วยให้การอธิบายและสาธิตของครูแจ่มชัดยิ่งขึ้น
4. ทำให้นักเรียนไม่หลงใหลกับการเรียน
5. ทำให้นักเรียนอยากเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น
6. ช่วยทำให้บทเรียนที่ยากกลับง่าย²

7. วินัยในการเรียนการสอน

วินัยในการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมที่ครูใช้ในการควบคุมชั้นเรียน วินัยอาจมาจาก 2 ทางคือ เกิดจากอำนาจภายนอก เช่น อำนาจของครู และความเป็นครู อีกทางหนึ่งคือ วินัยภายในตัวนักเรียน เช่น ความสำนึกผิดชอบชั่วดี การบังคับใจตนเอง ในการเรียนการสอนนั้น การฝึกวินัยที่ดีคือการฝึกให้นักเรียนมีวินัยในตนเอง ประคับประคองเรื่องมาลัย ได้แยกประเภทของวินัย 3 อย่าง และวิธีป้องกันการผิดวินัยดังนี้

¹ วิจิตร ศรีสอาน, "สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของประเทศไทย," ศูนย์ศึกษา 5 (พฤษภาคม 2518) : 18.

² สมคิด ชิตประสงค์, หลักการสอนพลศึกษา, หน้า 130.

1. วินัยที่ใช้อำนาจเฉียบขาด วินัยประเภทนี้ใช้ความกลัวเป็นเครื่องมือ
2. วินัยที่ใช้เหตุผลกันส่วนตัว วินัยประเภทนี้ใช้ความรู้สึกส่วนตัวเป็นเกณฑ์
3. วินัยที่ควบคุมโดยใช้ความรู้สึกรับผิดชอบต่อหมู่คณะ เป็น เกณฑ์

การป้องกันการกระทำผิดวินัย

1. สร้างความเป็นกันเอง
2. สอนโดยวิธีให้เด็กเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม และกิจกรรมที่ทำการ

สอดคล้องกับความสามารถของนักเรียน

3. สอนโดยมีวิธีการชักจูงใจ
4. สอนอย่างมีความเชื่อมั่นในตนเอง
5. สร้างความพอใจในคุณค่ามากกว่าสิ่งตอบแทน
6. หาคำร่วมมือกับผู้ปกครอง¹

ในทำนองเดียวกัน วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ ได้กล่าวถึงการจัดระเบียบชั้นเรียนวิชาพลศึกษาไว้ว่า การจัดชั้นเรียนคือการสร้างสภาพการณ์ในการสอนเพื่อให้การสอนได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้เตรียมและทำความเข้าใจในระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่เป็นกิจกรรมในการสอน เช่น การออกจากห้องเรียน การเข้าแถว การเรียกชื่อ การทำความสะอาดอาคารร่างกาย การลา การขาด ฉะนั้น การจัดระเบียบชั้นเรียนในความหมายของผู้สอนคือ เพื่อให้ได้มาซึ่งเวลาเรียนเวลาสอนมากที่สุด สำหรับในความหมายของผู้เรียนก็คือ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้มีวินัย มีความรับผิดชอบในตนเอง เพื่อประโยชน์ต่อตนเองและของชั้นโดยส่วนรวม²

8. การประเมินผลการเรียนการสอน

การประเมินผลการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่ครูนำผลจากการวัดมาวินิจฉัยตีราคา เพื่อให้ได้ผลสรุปว่าดีหรือไม่ดี เหมาะสมหรือไม่เหมาะสม พฤติกรรมที่ผู้สอน

¹ ประดับ เรืองมาลัย, หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ (กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2524), หน้า 430-431.

² วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ, หลักและวิธีสอนวิชาพลศึกษา, หน้า 139.

ใช้ขณะทำการวัดผลมีหลายแบบ เช่น การสังเกต การสอบถาม การวิเคราะห์ และการทดสอบ ในการวัดผลและประเมินผลวิชาพลศึกษา ครูผู้สอนต้องใช้วิธีการวัดผลหลาย ๆ อย่าง เพราะพัฒนาการของนักเรียนที่เรียนวิชาพลศึกษามีหลายแบบ และวิชาพลศึกษาก็มีหลายกิจกรรม การใช้วิธีวัดผลแต่ละอย่างจึงควรพิจารณาความแตกต่างในด้านพฤติกรรม กิจกรรม ประสบการณ์ อายุ และความสามารถทางกายต่างกันต่าง ๆ เป็นต้น

สมบุญ ภูนวด กล่าวไว้ว่า เครื่องมือในการประเมินผลนั้นไม่จำกัดว่าจะต้องใช้แบบทดสอบข้อเขียนเสมอไป อาจวัดด้วยการสังเกต การปฏิบัติจริง การซักถาม ครูควรใช้เครื่องมือหลาย ๆ อย่าง เพื่อให้ผลของการวัดมีคุณค่าสมบูรณ์ การประเมินผลจะกระทำตั้งแต่เข้าเรียนเป็นต้นไป เช่น ตรวจสอบมาและไมมาเรียน สังเกตและสอบถามว่าใครสนใจ ตั้งใจ เอาใจใส่ในกิจกรรมการเรียนมากน้อยเพียงใด ครูควรแจ้งให้นักเรียนทราบล่วงหน้าถึงโครงการสอบและวัดผล เพื่อจะได้เป็นการเตรียมตัวและสร้างทัศนคติที่ดีต่อการสอบอันจะเป็นผลในการส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียน และความสัมฤทธิ์ผลของการเรียนสูงขึ้น¹

วิริยา บุญชัย ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลทางพลศึกษาอันจะเป็นองค์ประกอบในการให้คะแนนในวิชาพลศึกษา ได้แก่

1. การพัฒนาความรู้เคลื่อนไหว
2. การพัฒนาความรู้สติปัญญา
3. การพัฒนาความรู้พฤติกรรมสังคม

นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีก ได้แก่ ความพยายาม เวลาเรียน ความสนใจ อีกประการหนึ่งการให้คะแนนในวิชาพลศึกษาควรมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. ต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา เป็นสำคัญ
2. ควรสอดคล้องกับวิชาอื่น
3. ควรสอดคล้องกับนโยบายการบริหารในโรงเรียน

¹สมบุญ ภูนวด, การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ (กรุงเทพมหานคร : บรมการพิมพ์, 2525), หน้า 225-226.

4. ควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์หลาย ๆ ข้อ
5. ควรสัมพันธ์โดยใกล้ชิดกับประสบการณ์ที่ได้รับอย่างแท้จริงในชีวิต¹

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ได้มีผู้วิจัยไว้มากแล้วในสาขาวิชาการศึกษาต่าง ๆ และส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์พลศึกษาโดยตรงเท่าที่ค้นคว้าได้ยังไม่แน่ชัดแต่จะมีส่วนที่เกี่ยวข้องอยู่บ้างดังต่อไปนี้

สาขาการศึกษาทั่วไป

ในปี พ.ศ. 2517 อัสนีย์ สว่างศิลป์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบผลประ เภ็นครุคณิตศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาโดยนักเรียนและตัวครูเอง" โดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-5 จำนวน 600 คน และครุคณิตศาสตร์ จำนวน 36 คน พบว่า ค่าการประ เภ็นครุคณิตศาสตร์ของนักเรียนและของตัวครูระดับมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่ครุคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นที่ต่ำกว่าความ คิดเห็นของนักเรียนที่ระดับความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ครูที่มีอายุน้อยกว่า 35 ปี ได้รับการประ เภ็นค่าสูงกว่าครูที่มีอายุมากกว่า 35 ปี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี ได้รับการประ เภ็นค่าสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ความคิดเห็นของนักเรียนต่อครุคณิตศาสตร์ชายดีกว่าครุคณิตศาสตร์หญิงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05²

¹วิริยา บุญชัย, การทดสอบและวัดผลทางพลศึกษา (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2522), หน้า 28-31.

²อัสนีย์ สว่างศิลป์, "การเปรียบเทียบผลประ เภ็นครุคณิตศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาโดยนักเรียนและตัวครูเอง" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517).

ในปีเดียวกัน นรา บุรณรัช ใ้ทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการสอนค้ำการ
จูงใจและค้ำปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน" โดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังครูสอนวิชา
คณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษาตอนต้นและมีชยมศึกษาตอนต้น สังกัดโรงเรียนกรมสามัญศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2517 จำนวน 51 คน พบว่า

1. ปริมาณการสอนค้ำการจูงใจ ครูจะใช้ต่างกัน พฤติกรรมที่ครูใช้สอนมากคือ
ประเพหน้าเทคนิค ขบวนการ และวิธีสอนแบบต่าง ๆ และที่ใช้น้อยที่สุดคือ การยอมรับหรือ
นำความคิดเห็นของนักเรียนมาใช้

2. ปริมาณการสอนค้ำปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ครูจะใช้ปริมาณต่างกัน
พฤติกรรมที่ครูใช้มาก คือ พฤติกรรมที่ครูกระตุ้นให้นักเรียนตอบ ส่วนพฤติกรรมที่ครูใช้น้อยที่
สุด คือ พฤติกรรมที่นักเรียนเป็นผู้เริ่ม

3. ครูที่สอนในระดับประถมศึกษาจะมีพฤติกรรมการสอนค้ำการจูงใจมากกว่า
ครูมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ครูเพศหญิงมีพฤติกรรมการสอนค้ำการจูงใจมาก
กว่าครูเพศชาย ส่วนครูที่มีวุฒิต่างกันและมีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีพฤติกรรมการ
สอนไม่ต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05¹

ในปีเดียวกัน กุลวดี เรื่องเคช ใ้ทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการสอนของ
ครูค้ำการเตรียมการสอนและการใช้อุปกรณ์การสอน" โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูผู้สอน
ภาษาไทยระดับประถมศึกษา จังหวัดราชบุรี จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสำรวจ
ชนิด 2 ตัวเลือก คือ ปฏิบัติกับไม่ปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูชายและครูหญิงมีพฤติกรรมการสอนค้ำการเตรียมการสอนและการใช้
อุปกรณ์การสอนไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

2. ครูที่มีวุฒิต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนค้ำการเตรียมการสอนและการใช้
อุปกรณ์การสอนไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

¹นรา บุรณรัช, "พฤติกรรมการสอนค้ำการจูงใจ และค้ำปฏิบัติสัมพันธ์
ระหว่างครูกับนักเรียน" (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2518).

3. ครูที่มีจำนวนปีในการสอนต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและการใช้อุปกรณ์การสอนไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05¹

ในปี พ.ศ. 2519 เสาวลักษณ์ สิงห์วงษา ได้ทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการสอนด้านการพูด เสียง ท่าทาง และแบบของภาษาของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางเขน" โดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางเขน คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ จำนวน 46 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ปริมาณของพฤติกรรมการสอนด้านการพูด เสียง ท่าทาง และแบบของภาษา โดยส่วนรวมเมื่อแยกตามคณะที่สังกัด วุฒิ เพศ ประสบการณ์ในการสอน พบว่า อาจารย์ใช้พฤติกรรมการสอนต่างกัน พฤติกรรมที่ใช้ส่วนมาก ได้แก่ การทำมือประกอบการอธิบาย การใช้คำขึ้นต้นและคำลงท้ายจนคิดเป็นนิสัย การใช้ประโยคคำถาม พฤติกรรมการสอนที่อาจารย์ไม่ได้ใช้เลยหรือใช้เป็นส่วนน้อย ได้แก่ การใช้สายตากำชับนักเรียน การแสดงสีหน้าไม่พอใจ การพูดเสียงดังเกินไป เมื่อจำแนกตามพฤติกรรมการสอนที่ศึกษา พบว่า อาจารย์ใช้พฤติกรรมการสอนแบบของภาษามากกว่าประเภทอื่น

2. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการพูด เสียง ท่าทาง และแบบของภาษา พบว่า อาจารย์ที่สังกัดคณะต่างกัน วุฒิต่างกัน ประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนด้านการพูด เสียง ท่าทาง และแบบของภาษาไม่แตกต่างกัน ยกเว้นตัวแปรเกี่ยวกับเพศ ซึ่งพบว่า อาจารย์ชายและอาจารย์หญิงมีพฤติกรรมการสอนด้านการพูด เสียง ท่าทาง และแบบของภาษาแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05²

¹ กุลวดี เรื่อง เศษ, "พฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและการใช้อุปกรณ์การสอน" (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2518).

² เสาวลักษณ์ สิงห์วงษา, "พฤติกรรมการสอนด้านการพูด เสียง ท่าทาง และแบบของภาษา ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางเขน" (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2519).

ในปีเดียวกัน ปีวดี จิระนรานุรักษ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการสอนทั่วไปของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร" โดยส่งแบบสอบถามไปยังนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตรทุกระดับ จำนวน 950 คน เป็นผู้ประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามลักษณะเป็นอัตราส่วนประมาณค่า 5 ช่วง ซึ่งคัดแปลงมาจาก เครื่องมือศึกษาพฤติกรรมการสอนของศูนย์วิจัยและพัฒนาการสอนของมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (Stanford) ผลการวิจัยสรุปดังนี้

1. อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยส่วนรวมมีพฤติกรรมการสอนทั่วไปในแต่ละด้านเป็นปริมาณต่างกัน ปริมาณพฤติกรรมการสอนด้านต่าง ๆ ส่วนมากสูงกว่าเกณฑ์ปานกลาง พฤติกรรมการสอนที่มีปริมาณมากที่สุดคือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว และที่มีปริมาณน้อยที่สุด คือ ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

2. ผลการประเมินพฤติกรรมสอนทั่วไปของอาจารย์โดยนิสิตเป็นผู้ประเมินจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนิสิต และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตแต่จะไม่ขึ้นอยู่กับ เพศ และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการ เคยและไม่เคยประกอบอาชีพครูมาก่อน

3. อาจารย์ทุกภาควิชาใช้วิธีสอนแบบบรรยาย แต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด และวิธีสอนที่ใช้รองลงมาคือ การสอนแบบบรรยายเพียงฝ่ายเดียว¹

ในปี พ.ศ. 2520 สุวรรณา เนตยากร ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครอง เกี่ยวกับขอบเขต หน้าที่และลักษณะที่พึงปรารถนาของครูในระดับมัธยมศึกษา" โดยส่งแบบสอบถามไปยังนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 230 คน และผู้ปกครองนักเรียนทั้ง 230 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนและผู้ปกครองมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า ทักษะในการสอนที่จำเป็นมากที่สุดสำหรับครู คือ ทักษะในการสอนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ทักษะในการถ่ายทอดความรู้ การใช้ภาษาสื่อความหมาย การตั้ง

¹ปีวดี จิระนรานุรักษ์, "การศึกษาพฤติกรรมการสอนทั่วไปของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร" (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519).

คำถามและการตอบคำถามอย่างเหมาะสม การควบคุมชั้นเรียนได้ดี และการให้งานและ
 ตรวจงานอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับลักษณะที่พึงปรารถนาของครูที่นักเรียนและผู้ปกครอง
 เห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับครู คือ ครูควรมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส แต่งกายสุภาพ
 เสียงก้องชัดเจน พุศสุภาพ มีลักษณะเป็นผู้นำ ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์
 รู้จักควบคุมอารมณ์ มีเหตุผล รักและศรัทธาในอาชีพครู เลื่อมใสในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
 มีความสามัคคี และมีความคิดริเริ่ม นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกัน
 เกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดี คือ ครูควรมีความยุติธรรม ตั้งใจสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ
 ความคิดเห็นของนักเรียน รู้จักระงับอารมณ์ เป็นผู้มีความรอบรู้ดี มีเหตุผลและแต่งกาย
 สุภาพ¹

ในปี พ.ศ. 2520 จริยา สังคณิกา ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ควมแปรที่เกี่ยวกับ
 กับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ" โดยส่งแบบสอบถาม
 ไปยังผู้บริหารอาจารย์และนิสิตในคณะวิชา 4 คณะ ที่สังกัดสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ
 ประยุกต์ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 546 ฉบับ ผลการวิจัยพบว่า

1. ลักษณะบุคลิกภาพของอาจารย์ คือ ขวนขวายหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ สุขุม
 รอบคอบ ตรงต่อเวลา ยุติธรรม รักการสอน และอารมณ์มั่นคง
2. ทักษะการสอน คือ เข้าใจหลักสูตร ปรับปรุงเนื้อหาวิชาได้เหมาะสมกับ
 สภาพการณ์ เตรียมการสอนล่วงหน้า มีความรู้ในเรื่องที่สอนอย่างแท้จริง บอกวัตถุประสงค์
 ในการสอน ถ่ายทอดความรู้โดยการอธิบาย ยกตัวอย่างได้ชัดเจน ใช้เวลาสอนเต็มที่
 แบ่งเวลาในการสอนแต่ละเรื่องได้เหมาะสม และส่งเสริมให้นิสิตภูมิใจในวิชาชีพ
3. ความสัมพันธ์ของอาจารย์กับนิสิต คือ ให้ความเป็นกันเองกับนิสิต มีทัศนคติ
 ที่ดีต่อนิสิต ส่งเสริมและยอมรับความคิดเห็นของนิสิต และให้ความช่วยเหลือนิสิตทั้งในและ
 นอกห้องเรียน

¹ สุวรรณ เนตยากร, "ความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับ
 ขอบเขตหน้าที่และลักษณะที่พึงปรารถนาของครูในระดับมัธยมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520).

4. การใช้วัสดุอุปกรณ์ คือ ใช้อุปกรณ์การสอนให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง และเวลา มีการประสานงานระหว่างอาจารย์ในการใช้อุปกรณ์การสอน เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ และการใช้วัสดุที่คงพึงเสียด

5. วิธีสอน คือ ใช้วิธีสอนหลาย ๆ แบบ นำประสบการณ์ที่พบเห็นมาใช้ในการสอน เปิดโอกาสให้นักศึกษาค้นคว้า และกระตุ้นให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี

6. วัสดุอุปกรณ์ คือ มีคำอธิบายภาษาไทยประกอบการเรียนการสอน มีการใช้วัสดุที่ไม่ใช่เครื่องฉาย มีการใช้วัสดุที่มีเครื่องฉาย และสามารถใช้อุปกรณ์การสอนได้

7. การวัดผล คือ ให้การบ้านนิสิตมาเสมอ ภูมิวิธีการสร้างข้อสอบที่ดี เปิดโอกาสให้นักศึกษาแก้ไขใหม่ในการสอบ ทดสอบความรู้ที่นิสิตเสนอ และสำรวจความรู้ของนิสิตก่อนสอน

8. ทัศนคติต่อวิชาที่สอน คือ อาจารย์มีคุณวุฒิสูงขึ้นทำให้การสอนดีขึ้น เป็นอาจารย์มานาน มีวิชาสอนน้อย และมีห้องสมุดที่สมบูรณ์

9. ผู้นำ คือ เป็นผู้นำที่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ระวังระวังท่าทางและสำรวจความรู้สึกของนิสิต¹

ในปี พ.ศ. 2522 วงศ์ชัย ภูมิระวิ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา กับวิทยาลัยครูสงขลา ตามการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษา" โดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ทั้งสองสถาบันจำนวน 40 คน และนิสิตนักศึกษาทั้งสองสถาบัน จำนวน 641 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. อาจารย์ทั้งสองสถาบัน มีความเห็น เกี่ยวกับความสำคัญของพฤติกรรมการสอน ประสิทธิภาพของการสอนวิชาเอกภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิชาการศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกพฤติกรรม แต่วิชาเอกภาษาไทย วิชาเอกวิทยาศาสตร์ และวิชาเอกสังคมศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันเฉลี่ยร้อยละ 5.8 ของพฤติกรรมการสอนทั้งหมด

¹จรรยา สังคณา, "ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520).

2. อาจารย์ทั้งสองสถาบันประเมินเกี่ยวกับความดีของพฤติกรรมการสอนของอาจารย์เองที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักศึกษาทั้งสองสถาบันมีความเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของพฤติกรรมการสอนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกพฤติกรรมในวิชาการศึกษามีความแตกต่างกันเฉลี่ยร้อยละ 32.5
4. นักศึกษาทั้งสองสถาบันประเมินเกี่ยวกับความดีของพฤติกรรมของอาจารย์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. อาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา มีความเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของพฤติกรรมการสอนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกพฤติกรรม ในวิชาเอกวิทยาศาสตร์ และวิชาการศึกษา แต่มีความเห็นแตกต่างกันร้อยละ 27.5 ในวิชาภาษาอังกฤษ และวิชาเอกคณิตศาสตร์ สอนวิชาเอกภาษาไทย มีความเห็นแตกต่างกันร้อยละ 7.5 และวิชาเอกสังคมศึกษา มีความเห็นแตกต่างกันร้อยละ 2.5 ของพฤติกรรมทั้งหมด
6. อาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา ประเมินเกี่ยวกับความดีของพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทุกพฤติกรรม ในวิชาเอกวิทยาศาสตร์ แต่มีความแตกต่างกันร้อยละ 28.75 ในวิชาเอกภาษาไทย
7. อาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา ประเมินเกี่ยวกับความดีของพฤติกรรมการสอนไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทุกพฤติกรรม ในวิชาเอกคณิตศาสตร์ นอกนั้นมีความคิดเห็นแตกต่างกันเฉลี่ยร้อยละ 10.6
8. อาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลาประเมินเกี่ยวกับความดีของพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกพฤติกรรม¹

¹ วงศ์ชัย ภูมิระวี, "เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา กับวิทยาลัยครูสงขลา ตามการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522).

ในปี พ.ศ. 2524 อยุธยา ทำไร่ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ศึกษาพฤติกรรมการสอนภาษาไทยของอาจารย์ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง" โดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ภาษาไทย จำนวน 23 คน นักศึกษาในวิทยาลัยครู จำนวน 1,673 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาทุกกลุ่มประเมินพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในทางบวกมากกว่าทางลบและข้อที่นักศึกษาประเมินในทางบวกสูงสุด ได้แก่ มีความยุติธรรม การเตรียมเนื้อหา และมีความรู้ในวิชาที่สอน การเปรียบเทียบและยกตัวอย่างในการอธิบาย การรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน การอธิบายให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้งเพื่อมอบงานให้ทำ การใช้กระดานคำประกอบการสอนอย่างเหมาะสม การให้ความไว้วางใจผู้เรียน และการซักถามผู้เรียนในขณะที่สอน แต่พฤติกรรมในเรื่องการตรวจให้คะแนนผลงานทันทีที่นักศึกษาประเมินในทางลบ¹

พฤติกรรมการสอนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาพลศึกษา

ในปี พ.ศ. 2521 นางจิต บิดมาศ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "คุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" โดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังอาจารย์ใหญ่หรือครูใหญ่ และหัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ จำนวน 200 คน ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาประกอบด้วย

1. คุณลักษณะทางด้านการสอน ครูพลศึกษาควรมีความรู้ความเข้าใจในความมุ่งหมายของหลักสูตรทางพลศึกษา และรู้จักมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ
2. คุณลักษณะทางด้านสุขภาพทางกายและสุขภาพทางจิต ครูพลศึกษาควรเป็นผู้ที่มีความคล่องแคล่วว่องไว และมีสมรรถภาพดี
3. คุณลักษณะทางด้านการวิชาการ ครูพลศึกษาควรเป็นผู้มีความรู้เรื่องอันตรายที่เกิดจากการเรียนกิจกรรมพลศึกษา และเอาใจใส่ป้องกันโรคติดต่อ

¹อยุธยา ทำไร่, "ศึกษาพฤติกรรมการสอนภาษาไทยของอาจารย์ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษรศาสตร์, 2524).

4. คุณลักษณะทางด้านบุคลิกภาพ ครูพลศึกษาควร เป็นผู้มีการควบคุมอารมณ์
ออกทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั่วไป

5. คุณลักษณะทางด้านคุณธรรม: ความประพฤติและการมีน้ำใจ เป็นนักกีฬา ครู
พลศึกษาควร เป็นผู้มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานและที่อดิศักดิ์สุจริต

6. คุณลักษณะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ครูพลศึกษาควร เป็นผู้มีการปรับตัวให้เข้า
กับบุคคลอื่นได้ดี และมีความร่วมมือในกิจกรรมพลศึกษาของนักเรียน

7. คุณลักษณะทางด้านการอบรม การปกครอง และการเป็นผู้นำ ครูพลศึกษา
ควร เป็นตัวอย่างที่ดีและรักษาความลับของนักเรียน

8. คุณลักษณะทางด้านการ เป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย ครูพลศึกษา
ควรเป็นผู้ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรู้จักรักษาความลับของทาง
ราชการ

9. คุณลักษณะทางด้านความเชื่อมั่นในตัวเอง และ เป็นตัวของตัวเอง ครูพลศึกษา
ควร เป็นผู้ที่มีความภูมิใจในวิชาชีพ มีสัจจะ และซื่อตรงต่อตัวเอง

10. คุณลักษณะทางด้านการกีฬาและความสามารถทางการกีฬา ครูพลศึกษาควร
เป็นผู้ที่มีความสามารถสอนและเข้าร่วมในกิจกรรมพลศึกษาได้หลายอย่าง และมีลักษณะท่า
ทางของนักกีฬา¹

ในปี พ.ศ. 2523 ชาญชัย เรืองขจร ไก่ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็น
ของผู้บริหารที่มีต่อสมรรถภาพการปฏิบัติงานของอาจารย์พลศึกษาในวิทยาลัยครู" โดยส่ง
แบบสอบถามไปยังผู้บริหารวิทยาลัยครู จำนวน 180 คน อาจารย์วิชาการทั่วไป จำนวน
288 คน อาจารย์พลศึกษา จำนวน 72 คน ผลการวิจัยพบว่า

¹ชาติ บิลมาศ, "คุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาสำหรับโรงเรียน
มัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาพลศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521).

1. ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า อาจารย์พลศึกษามีสมรรถภาพการปฏิบัติงานมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการปฏิบัติงานด้านพัฒนาบุคลิกภาพ ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ด้านการสอนและการประเมินผล การจัดการแข่งขันกีฬา การปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา การจัดสถานที่ อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวก การปฏิบัติหน้าที่พิเศษ

2. อาจารย์วิชาการทั่วไปมีความคิดเห็นว่า อาจารย์พลศึกษามีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานมากทุกด้าน คือ การปฏิบัติงานในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ การพัฒนาบุคลิกภาพ การสอนและการประเมินผล การปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา การจัดการแข่งขันกีฬา การจัดสถานที่ อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวก และการปฏิบัติหน้าที่พิเศษ

3. อาจารย์พลศึกษามีความคิดเห็นว่า อาจารย์พลศึกษามีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานมากทุกด้าน คือ การปฏิบัติงานด้านพัฒนาบุคลิกภาพ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การจัดการแข่งขันกีฬา การปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา การจัดสถานที่ อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวก และการปฏิบัติหน้าที่พิเศษ¹

ในปีเดียวกัน สาธิต ลัมขจร เกษ ใ้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนวิชากิจกรรมพลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา" โดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ที่สอนวิชากิจกรรมพลศึกษา ในวิทยาลัยพลศึกษา จำนวน 277 คน ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนพบว่า วิชาการประสานงานระหว่างอาจารย์ผู้สอนที่จะมาร่วมมือกันสร้างแบบทดสอบ ไม่มีแบบทดสอบมาตรฐาน การทำรายงานของนักศึกษาทำได้ยากเพราะไม่มีตำรา เกณฑ์การตัดสินผลการเรียนในแต่ละวิทยาลัยไม่เหมือนกัน²

¹ชางูชัย เรื่องขจร, "ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อสมรรถภาพการปฏิบัติงานของอาจารย์พลศึกษาในวิทยาลัยครู" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523).

²สาธิต ลัมขจร เกษ, "ปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชากิจกรรมพลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523).

งานวิจัยในต่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 1964 ไมเคิล (Mycle) และเวบบ์ (Webb) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ทำไมนักเรียนหญิงจึงไม่สนใจเรียนวิชาพลศึกษา" โดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังนักเรียนจำนวน 500 คน จากโรงเรียนที่มีความพร้อมทางด้านอุปกรณ์การสอนวิชาพลศึกษา ครูพลศึกษา และสถานที่ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่สนใจเรียนวิชาพลศึกษานาน้อยเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับโครงการสอนของครู การจัดบทเรียนที่เหมาะสมกับความสนใจของนักเรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ครูพลศึกษาจะต้องเตรียมการสอน และจัดโครงการสอน ตลอดจนจัดกิจกรรมพลศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการ และความสนใจของนักเรียน การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาจึงจะได้ผลดี¹

ในปี ค.ศ. 1974 ฟาวเลอร์ (Fowler) ได้วิจัยเรื่อง "ความรู้สึกของนักเรียนในเรื่องทัศนคติการตอบสนองและการยอมรับที่มีต่อการสอนวิชาพลศึกษา" โดยการทดลองกับเด็กนักเรียนของประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 28 โรงเรียน พบว่า ในการสอนวิชาพลศึกษาครูผู้สอนจะมีพฤติกรรมการสอนแตกต่างกัน แต่นักเรียนเข้าใจและรู้ถึงพฤติกรรมที่ครูแสดงออกได้ดี จึงทำให้เกิดความร่วมมือในการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี ทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา²

¹Jame J. Mycle and Ida M. Webb, "Why Girls' Sit Out During Physical Education Lesson : An Investigation," Physical Education 172 (November 1964) : 75-81.

²John Stuart Fowler, "The Attitudes, Reactions and Perception of Elementary School Children Towards Difference in Teaching Methods in Physical Education," Dissertation Abstracts International 8 (February 1974) : 5095-A.

ปี ค.ศ. 1975 โวทรูบา (Wotruba) และไรท์ (Wright) ได้สร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินการสอนของอาจารย์ในสาขาบริหารธุรกิจ โดยได้สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ช่วง ใ้หนิสิต อาจารย์และผู้บริหารประเมินการสอนของอาจารย์ได้ตัวประกอบที่บรรยายประสิทธิภาพของการสอนของอาจารย์ด้วยตัวแปรดังนี้คือ

1. เป็นผู้ที่มีความรู้ในเนื้อหาวิชาอย่างกว้างขวาง ถูกต้อง แม่นยำ และทันสมัย
2. ใ้ใจใ้หนิสิตใ้ความถึกเพื่อตัวเขาเอง
3. เป็นผู้มีความกระตือรือร้นในเนื้อหาวิชาที่สอน
4. ส่งเสริมใ้เกิดความสัมพันธ์กันคิในหมู่นิสิต
5. อธิบายเนื้อหา ทฤษฎีที่ใ้เป็นนามธรรมใ้คใ้อย่างชัดเจน
6. สนับสนุนใ้หนิสิตคิใ้คใ้การยกตัวอย่าง เปรียบเทียบและใ้คใ้ของจริง
7. มีความยุติธรรมใ้การประเมินผล
8. ใ้ความช่วยเหลือนิสิตไม่ว่าใ้ชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน
9. มีชีวิตชีวาและสนุกสนานใ้การสอน¹

*ปี ค.ศ. 1978 โรมิโน (Romine) ได้ศึกษาบรรยากาศเกี่ยวกับการสอนที่ใ้ช่วยใ้เกิดการเรียนรู้คิขึ้น โดยการสำรวจความคิดเห็นจากอาจารย์กณะต่าง ๆ จำนวน 268 คน ของมหาวิทยาลัยโกลโคราโด และนักศึกษาคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยใ้กัน จำนวน 1237 คน ผลปรากฏว่า บรรยากาศการการสอนที่คิที่ใ้สามารถใ้ใ้การสอนมีประสิทธิภาพที่สาคัญมี 40 ข้อ แบ่งเป็นกลุ่มใ้คิดังนี้คือ

1. คานบุคคลิกภาพของผู้สอน เช่น เป็นคนกระฉับกระเฉง มีอารมณ์ขัน มีความกระตือรือร้น สนใจวิชาที่ตนสอน
2. คานการจัดและเตรียมการสอน เช่น เตรียมการสอนเป็นอยา่งคิ ชี้แจงใ้ผู้เรียนใ้ทราบถึงวัตถุประสงค์ใ้วิชาที่เรียน รวมทั้งแนะนำหนังสืออ้างอิงต่าง ๆ²

¹Thomas R. Wotruba and Penny L. Wright, "How to Develop a Teacher Rating Instrument," Journal of Higher Education 46 (November-December 1975) : 653-660.

²Stephen Romine, "Student and Faculty Perceptions of an Effective University Instructional Climates," The Journal of Educational Research 68 (December 1978) : 139-143.